

Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korralduse nr 172 „COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud“ muutmise seletuskiri

1. Sissejuhatus

Vabariigi Valitsus kehtestas 12. märtsi 2020. a korraldusega nr 76 Eestis eriolukorra, mis lõppes 17. mail 2020. a. COVID-19 haiguse leviku tõkestamiseks kehtestas Vabariigi Valitsus vajalikud liikumisvabaduse ning avalike koosolekute pidamise ja avalike ürituste korraldamise piirangud. Nende eesmärk on ennetada ja tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. Eriolukorra lõppedes on endiselt oht viiruse edasiseks levikuks.

Korralduse ja seletuskirja on ette valmistanud Riigikantselei ametnikud.

2. Selgitused korralduse kohta

Käesoleva Vabariigi Valitsuse korraldusega muudetakse Vabariigi Valitsuse 16. mai 2020. a korraldust nr 172, nähes ette uued piirangute leevendused. Edaspidi on lubatud erinevates sportimise, huvitegevuse ning vaba-aja veetmisega asutustes ja tegevustel (huvitegevuse ja huvihariduse andmisel välitingimustes, kasiinodes ja mänguautomaatide saalides, ööklubides, vesipiibukohvikutes ja täiskasvanute klubides) enam kui 100 osalejat.

Korraldus kehtestatakse nakkushaiguste ennetamise ja tõrje seaduse (edaspidi *NETS*) § 28 lõike 6 alusel, arvestades sama paragrahvi lõike 5 punkte 2 ja 3 ning lõiget 8, sest endiselt on viiruse leviku risk väga suur ja selle vähendamiseks on proportsionaalne piirata isikute liikumisvabadust inimeste elu ja tervise ning ülekaaluka avaliku huvi, sh riigi toimepidevuse kaitseks, et tõkestada COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse SARS-CoV-2 levikut. Nimetatud viirusele ei ole praegu toimivat vaktsiini ning efektiivset ravi ning see on kvalifitseeritud uudseks ohtlikuks nakkushaiguseks. *NETS* § 28 lõige 8 annab võimaluse kohaldada uudse ohtliku nakkushaiguse suhtes eriti ohtliku nakkushaiguse meetmeid. Vabariigi Valitsus kehtestab korralduses sätestatud meetmed seetõttu, et *NETS* § 28 lõike 6 alusel on meetmete ja piirangute kohaldamine Vabariigi Valitsuse pädevuses, kui nad toovad kaasa olulise ühiskondliku või majandusliku mõju. Korralduses esitatud piirangud on kõik suure ühiskondliku ja majandusliku mõjuga.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 34 kohaselt on igaühel, kes viibib seaduslikult Eestis, õigus vabalt liikuda ja elukohta valida. Õigust vabalt liikuda võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata teiste inimeste õiguste ja vabaduste kaitseks, riigikaitse huvides, loodusõnnetuse ja katastroofi korral, nakkushaiguse leviku tõkestamiseks, looduskeskkonna kaitseks, alaealise või vaimuhaige järelevalvetuse ärahoidmiseks ja kriminaalasja menetluse tagamiseks. Korraldusega nähakse ette liikumisvabaduse piirangud nakkushaiguse leviku tõkestamiseks.

Eesti Vabariigi põhiseaduse § 47 kohaselt on kõigil õigus ilma eelneva loata rahumeelselt koguneda ja koosolekuid pidada. Seda õigust võib seaduses sätestatud juhtudel ja korras piirata riigi julgeoleku, avaliku korra, kõlbluse, liiklusohutuse ja koosolekust osavõtjate ohutuse tagamiseks ning nakkushaiguse leviku tõkestamiseks. Korraldusega nähakse ette piirangud avalikele kogunemistele, et tõkestada nakkushaiguse levikut.

Eriolukord Eestis lõppes 18. mail ning COVID-19 haigust põhjustava koroonaviirusega nakatunute hulk, haiglaravil ja juhitalval hingamisel olijate arv on haiglate võimekuse piires, esmase arstiabi kättesaadavus on tagatud, ehkki igapäevane uute positiivsete juhtude juurdekasv on viimastel päevadel tõusnud on nakkuse levik kontrolli all.

Samas, kuna viiruse efektiivse ravi ja vaktsiini leidmiseni läheb veel aega, saab eriolukorra piirangutest loobuda nii Terviseameti kui ka Vabariigi Valitsust nõustava teadusnõukoja hinnangul järk-järgult, samal ajal jälgides piirangu leevendamise mõju viiruse levikule, mis ilmneb orienteeruvalt 14 päeva jooksul. Korraga kõikidest piirangutest loobumine toob teadlaste hinnangul tõenäoliselt kaasa viiruse senisest ulatuslikuma leviku. Vajadus piiranguid vähendada järk-järgult ning leevenduste mõju jälgida on muu hulgas tähtis seetõttu, et pärast piiravate meetmete lõdvendamist on leitud näiteks Lätis, Belgias, Singapuris, Jaapanis, Hiinas ja Lõuna-Koreas uusi nakkuskoldeid ning (taas)kehtestatud piiranguid inimeste liikumisele ning teatud tegevustele.

Piirangute eesmärk on maandada haiguse leviku riske. Piirangute kehtestamise lähtekohaks on Terviseameti hinnang, mille kohaselt on koroonaviiruse SARS-CoV-2 põhjustatav COVID-19 haigus nakkushaigus, mis levib inimeselt inimesele piisknakkuse kaudu, peamiselt lähikokkupuutel nakkusohliku inimesega, kellel on iseloomulikud sümptomid. See tähendab, et viirust on võimalik saada nakatunud inimesega lähikontaktis olles või saastunud pindade ning käte kaudu. Viirus levib tõhusamalt siseruumides ning sellest on mõjutatud eelkõige riskirühmad (sh vanemaealised).

Punkti 1 alapunktide 1 ja 2 kohaselt kaotatakse korralduse punktides 4¹ alapunktis 2 ja 4² alapunktis 2 ette nähtud 100 inimese piirang kasiinodes ja mänguautomaatide saalides, samuti ööklubides, vesipiibukohvikutes ning täiskasvanute klubides, kuna see ei ole võrreldes teiste piirangutega proportsionaalne. Teenuse osutajale jääb kehtima nõue tagada inimeste hajutamine ja 50% täituvuse ja desinfitseerimisnõuete täitmine. Inimeste hajutamise ja maksimaalselt 50% täituvuse nõue koosmõjus tagab selle, et kasiinodes ja mänguautomaatide saalides ei oleks liiga palju inimesi, mis suurendaks nakkusohu. See piirang tagab samaväärse kohtlemise veekeskuste, spaade, keeglisaalide jm meelelahutusteenuseid osutavate kohtadega. Inimeste hajutamise ja maksimaalselt 50% täituvuse nõue koosmõjus tagab selle, et ööklubides, vesipiibukohvikutes ja täiskasvanute klubides ei oleks liiga palju inimesi, mis suurendaks nakkusohu. See piirang ööklubidele tagab samaväärse kohtlemise teiste toitlustuskohtadega, näiteks baaridega, samuti avaliku üritusena ajutises asukohas korraldatavate meelelahutuslike üritustega.

Punkti 1 alapunkti 3 kohaselt täiendatakse korraldust punktiga 16¹ ja nähakse alates 1. augustist 2020. a ette ajakohastatud reeglid huvitegevuse ja huvihariduse andmiseks. Seni kehtinud reeglitest jääb jätkuvalt kehtima nõue korraldajale tagada inimeste hajutamine. Kehtiva korra kohaselt peab korraldaja tagama siseruumides kuni 50% täituvuse, edaspidi peab korraldaja tagama teenuse osutamise koha kuni 50% täituvuse. Seni kehtinud nõue, et välistingimustes võib osaleda kuni 100 inimest, kaotatakse. Arvestades, et avalike ürituste puhul võib välistingimustes osaleda kuni 2000 inimest, ei ole huvitegevusele ja huviharidusele 100 inimese piirangu seadmine proportsionaalne.

Lisatakse nõue, et korraldaja tagab desinfitseerimisvahendite olemasolu, ühtlustades piirangut teiste spordi- ja liikumisürituste regulatsiooniga ning teiste piirangutega avalike ürituste korraldamisel.

Punkti 1 alapunkti 4 kohaselt kaotatakse korralduse punktis 20 ette nähtud 100 inimese piirang õues sportimise, treenimise, spordi- ja liikumisürituste korraldamisel. Alles jääb inimeste hajutamise ja desinfitseerimisvahendite olemasolu nõue. Arvestades, et avalike ürituste ja spordivõistluse puhul võib välitingimustes osaleda kuni 2000 inimest, ei ole õues sportimise, treenimise, spordi- ja liikumisürituste korraldamisele 100 inimese piirangu seadmine proportsionaalne.

Korralduse punktiga 2 nähakse ette, kuidas korraldus avaldatakse. Korraldus avaldatakse Vabariigi Valitsuse veebilehel ja Riigi Teatajas.

Korralduse punktiga 3 nähakse ette, et korraldus jõustub 1. augustil 2020. a.

Lisaks antakse korralduses info haldussunnivahendite kasutamise kohta ja korralduse vaidlustamise reeglid.